

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

της προσφυγής αριθ. 3017/03
που κατατέθηκε από τον Γ Μκατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας στις 9 Ιουνίου 2005 σε συμβούλιο αποτελούμενο από τους:

Κύρια F. TULKENS, *πρόεδρος,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ,

Κυρία Ε. STEINER,

Κύριο Κ. ΗΑΪΥΕΒ,

Κύριο D. SPIELMANN,

Κυρία S.E. JEBENS, *δικαστές,*

και τον κύριο S. NIELSEN, *γραμματέα τμήματος.*

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω αναφερόμενη προσφυγή που κατατέθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2003,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την εναγόμενη κυβέρνηση και εκείνες που κατατέθηκαν σε απάντηση από τον προσφεύγοντα,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την πιο κάτω απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων, κύριος Γ Μ είναι έλληνας υπήκοος, ο οποίος έχει γεννηθεί το 1939. Στο έντυπο της αίτησής του, δήλωνε ότι η κατοικία του ήταν στο 27, rue de la Charrière στο Nanteuil-sur-Marne (Γαλλία), ενώ προηγουμένως κατοικούσε στο 32, rue de l'Ourcq, στο 19^ο διαμέρισμα του Παρισιού. Σε μία πρόσφατη επιστολή του, δήλωσε ότι ήταν κάτοικος Αγίου Νικολάου Κρήτης.

Ο προσφεύγων εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από την κυρία Σ. Τσαντιράκη, δικηγόρο του Συλλόγου του Ηρακλείου Κρήτης. Η εναγόμενη κυβέρνηση εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Β. Πελέκου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

A. Οι συνθήκες της υπόθεσης

Τα πραγματικά περιστατικά, όπως εκτίθενται από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Το 1986, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (εφεξής «η τράπεζα») προέβη, εν αγνοία του προσφεύγοντος που κατοικούσε την εποχή εκείνη στο Παρίσι, στην εκπλειστηρίαση ενός διαμερίσματος και ενός αγροτεμαχίου στην Κρήτη των οποίων ήταν κύριος. Καμία από τις πράξεις που εκδόθηκαν μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν του κοινοποιήθηκε για τον λόγο ότι η διεύθυνσή του ήταν άγνωστη. Αντιθέτως, η τράπεζα περιορίστηκε να κοινοποιήσει τις εκδοθείσες πράξεις στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λασηθίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 134 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο προσφεύγων έλαβε γνώση της εκποίησης της περιουσίας του σε μία μεταγενέστερη ημερομηνία.

Στις 7 Απριλίου 1989, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Πρωτοδικείου Λασηθίου αίτηση ακύρωσης του προγράμματος αναγκαστικού πλειστηριασμού της περιουσίας του. Ισχυρίστηκε ότι η επίδικη πράξη δεν του είχε κοινοποιηθεί, ενώ η τράπεζα γνώριζε την διεύθυνσή του στην Γαλλία. Διευκρίνιζε ότι η διεύθυνσή του ήταν στο 32, *rue del Vorc, Paris 19e*.

Στις 27 Ιουνίου 1997, το δικαστήριο έκρινε ότι η επίδοση του προγράμματος αναγκαστικού πλειστηριασμού είχε πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την διαδικασία που έχει εφαρμογή στα πρόσωπα με άγνωστη διαμονή, ενώ η τράπεζα γνώριζε την διεύθυνση του προσφεύγοντος στην Γαλλία. Ερειδόμενο στο άρθρο 15 της Σύμβασης της Χάγης της 15 Νοεμβρίου 1965 *σχετικά με την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων επί αστικών ή εμπορικών υποθέσεων* (βλέπε πιο κάτω), το δικαστήριο έκρινε ότι η επίδοση της προσβληθείσας πράξης στον Εισαγγελέα δεν ήταν επαρκής και ότι έπρεπε η πράξη να είχε κοινοποιηθεί πραγματικά στον προσφεύγοντα. Το δικαστήριο κήρυξε τότε την ακύρωση του προγράμματος αναγκαστικού πλειστηριασμού (απόφαση αριθ. 278/1997).

Στις 20 Νοεμβρίου 1997, η τράπεζα άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

Στις 17 Μαρτίου 1999, το Εφετείο Κρήτης επικύρωσε την προσβληθείσα απόφαση (απόφαση αριθ. 112/1999).

Στις 5 Οκτωβρίου 1999, η τράπεζα άσκησε αίτηση αναίρεσης. Η τράπεζα επεχείρησε να κοινοποιήσει την αίτηση αναίρεσης στην διεύθυνση που είχε υποδείξει ο προσφεύγων στο Παρίσι, ήτοι στο 32, *rue del Vorc*, κάνοντας εν τούτοις λάθος στο διαμέρισμα (10^ο αντί για 19^ο). Όμως, αυτή η απόπειρα απέτυχε και το δικόγραφο επέστρεψε με την μνεία «διεύθυνση και όνομα οδού άγνωστα στο Παρίσι». Έτσι, η τράπεζα αναγκάστηκε να ακολουθήσει εκ νέου την διαδικασία που εφαρμόζεται

στα πρόσωπα αγνώστου διαμονής. Ειδικότερα, κοινοποίησε στην αίτηση αναίρεσης στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και προκάλεσε την δημοσίευση μιας περίληψης του δικογράφου σε δύο εφημερίδες της Αθήνας. Ο προσφεύγων βεβαιώνει ότι ούτε ο ίδιος ούτε ο δικηγόρος του δεν έλαβαν γνώση της άσκησης της αίτησης αναίρεσης.

Στις 29 Ιανουαρίου 2002, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι ο προσφεύγων, ο οποίος δεν παραστάθηκε στην συζήτηση, είχε κλητευθεί νομίμως να παρασταθεί σύμφωνα με την διαδικασία που έχει εφαρμογή στα πρόσωπα αγνώστου διαμονής. Έτσι, προχώρησε στην εξέταση της αίτησης αναίρεσης ερήμην του προσφεύγοντος. Ως προς την ουσία, το ανώτατο δικαστήριο έκρινε ότι, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της επίδικης πράξης (το πρόγραμμα αναγκαστικού πλειστηριασμού), το άρθρο 15 της Σύμβασης της Χάγης δεν είχε εφαρμογή στην περίπτωση αυτή και ότι η πλασματική επίδοση της αίτησης αναίρεσης στον εισαγγελέα ήταν επαρκής. Έτσι, αναίρεσε την αναιρεσιβληθείσα απόφαση και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Εφετείου (απόφαση αριθ. 163/2002).

Στις 11 Φεβρουαρίου 2003, ο προσφεύγων κατέθεσε τις προτάσεις του ενώπιον του Εφετείου. Στην πρώτη σελίδα τους, αυτός ανέφερε ότι η κατοικία του ήταν στο 32, *rue del Vorc, Paris, 10e*, ενώ στην τρίτη σελίδα σημείωνε ότι ήταν κάτοικος Nanteuil-sur-Marne. Παραπονοιάταν διότι ουδέποτε έλαβε κοινοποίηση στην διεύθυνσή του στο Παρίσι, ενώ η τελευταία ήταν γνωστή στην τράπεζα.

Στις 6 Μαΐου 2003, το Εφετείο Κρήτης, ακολουθώντας τα συμπεράσματα του Αρείου Πάγου, εξαφάνισε την απόφαση αριθ. 278/1997 και απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. 256/2003).

Στις 6 Αυγούστου 2003, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης, καλώντας ειδικότερα το ανώτατο δικαστήριο να εφαρμόσει το άρθρο 15

της Σύμβασης της Χάγης. Στις 21 Απριλίου 2004, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης (απόφαση αριθ. 480/2004).

Παράλληλα, στις 29 Ιουλίου 2002, ο προσφεύγων κατέθεσε μία μήνυση με παράσταση πολιτικής αγωγής κατά του διοικητή και του δικηγόρου της τράπεζας για απάτη. Υποστήριξε ειδικότερα ότι, παρά το γεγονός ότι όλα τα δικόγραφα του καθώς και οι εκδοθείσες αποφάσεις στην διάρκεια της επίδικης διαδικασίας ανέφεραν ότι η κατοικία του ήταν στο *32, rue del Vorc, Paris 19e*, και ότι κατοικούσε στην διεύθυνση αυτή από το 1975 μέχρι σήμερα, τα καταγγελλόμενα στην μήνυσή του πρόσωπα είχαν επιτύχει να του φράξουν την πρόσβαση στον Άρειο Πάγο, υποστηρίζοντας ότι η διεύθυνσή του ήταν άγνωστη. Στις 14 Οκτωβρίου 2003, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών απέρριψε την μήνυση για τον λόγο ότι η διεύθυνση που αναφερόταν από τον προσφεύγοντα ήταν άγνωστη (βούλευμα αριθ. 103/2003). Ο προσφεύγων είχε το δικαίωμα να ασκήσει έφεση κατά του βουλεύματος αυτού, αλλά δεν το έπραξε.

B. Εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο

Το άρθρο 15 της Σύμβασης της Χάγης της 15 Νοεμβρίου 1965 έχει ως εξής:

«Όταν ένα δικόγραφο εισαγωγικό δίκης ή μία ισοδύναμη πράξη χρειάστηκε να διαβιβαστεί στο εξωτερικό προκειμένου να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, και ο εναγόμενος δεν εμφανίστηκε, ο δικαστής είναι υποχρεωμένος να αναβάλει την απόφασή του ενόσω δεν θα έχει αποδειχθεί:

α) είτε ότι η πράξη επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με τους τύπους που καθορίζονται από την νομοθεσία του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση για την επίδοση ή την κοινοποίηση

των πράξεων που συντάσσονται μέσα στην χώρα αυτή και που απευθύνονται στα πρόσωπα που βρίσκονται στο έδαφός της,

β) είτε ότι η πράξη παραδόθηκε πράγματι στον εναγόμενο ή στην διαμονή του σύμφωνα με μία άλλη διαδικασία που προβλέπεται από την παρούσα Σύμβαση,

και ότι, σε κάθε μία από τις περιπτώσεις αυτές, είτε η επίδοση ή η κοινοποίηση είτε η παράδοση έλαβε χώρα σε χρόνο που να δίνει στον εναγόμενο την δυνατότητα να υπερασπίσει τον εαυτό του.

Έκαστο συμβαλλόμενο Κράτος έχει την δυνατότητα να δηλώσει ότι οι δικαστές του, ανεξάρτητα από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου, μπορούν να αποφανθούν αν οι ακόλουθοι όροι πληρούνται, παρά το γεγονός ότι δεν ελήφθη καμία βεβαίωση που να πιστοποιεί είτε την επίδοση ή κοινοποίηση είτε την παράδοση:

α) η πράξη διαβιβάστηκε σύμφωνα με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση,

β) ένα διάστημα που ο δικαστής θα κρίνει σε κάθε ιδιαίτερη περίπτωση και που θα είναι τουλάχιστον έξι μηνών, έχει παρέλθει από την ημερομηνία αποστολής της πράξης,

γ) παρά τα σχετικά διαβήματα προς τις αρμόδιες αρχές του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, δεν κατέστη δυνατόν να ληφθεί βεβαίωση.

Το παρόν άρθρο δεν αποκλείει την δυνατότητα για τον δικαστή, σε περίπτωση κατεπείγοντος, να διατάξει οποιαδήποτε προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα.»

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

1. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται για μία διπλή παραβίαση του δικαιώματός του για δίκαιη

δίκη. Αφενός, παραπονείται διότι, αποδεχόμενος την εγκυρότητα της πλασματικής επίδοσης της αίτησης αναίρεσης, ενώ η διεύθυνσή του ήταν γνωστή και αναγραφόταν ειδικότερα στην απόφαση του Εφετείου Κρήτης που απετέλεσε το αντικείμενο της αίτησης αναίρεσης, ο Άρειος Πάγος του αποστέρησε το δικαίωμα να υπερασπίσει την υπόθεσή του ενώπιόν του, μέσα στο πλαίσιο μιας αντιμωλία συζήτησης. Αφετέρου, ο προσφεύγων παραπονείται διότι η ερμηνεία του άρθρου 15 της Σύμβασης της Χάγης που έγινε από τον Άρειο Πάγο επικύρωσε εσφαλμένα μία διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, την οποία εισήγαγε και επέσπευσε η τράπεζα εν αγνοία του.

2. Επικαλούμενος το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, ο προσφεύγων παραπονείται επίσης για την παραβίαση του δικαιώματός του για σεβασμό της περιουσίας του.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο προσφεύγων παραπονείται διότι, αποδεχόμενος ότι η διεύθυνσή του στο Παρίσι ήταν άγνωστη, όπως ισχυρίστηκε η αντίδικός του, για να επικυρώσει με τον τρόπο αυτό την πλασματική επίδοση της αίτησης αναίρεσης, ο Άρειος Πάγος προσέβαλε τα δικαιώματά του που προστατεύονται από τα άρθρα 6 § 1 της Σύμβασης και 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, αναφέροντας επανειλημμένα διαφορετικές διευθύνσεις, ο προσφεύγων είναι υπεύθυνος για την σύγχυση ως προς την κατοικία του στην Γαλλία. Ο τελευταίος απαντά ότι, κοινοποιώντας την αίτηση αναίρεσής της στο 10^ο αντί του 19^{ου} διαμερίσματος, η τράπεζα εκδήλωσε σαφώς την πρόθεσή του να μην τον κλητεύσει ορθά και δηλώνει «βαθιά πληγωμένος» από τους ισχυρισμούς της Κυβέρνησης.

Το Δικαστήριο υπρηνθυμίζει ότι, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης, «κηρύσσει απαράδεκτη οποιαδήποτε

καταχρηστική (...) προσφυγή». Ως προς αυτό, έχει ήδη κρίνει ότι δεν μπορεί να απορρίψει μία προσφυγή για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος της προσφυγής παρά μόνον αν προκύπτει σαφώς ότι αυτή στηρίζεται σε ψευδή πραγματικά περιστατικά (απόφαση *Akdivar και λοιποί κατά Τουρκίας* της 16 Σεπτεμβρίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-IV, σελ. 1206, §§ 53-54).

Σε ό,τι αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο διαπιστώνει καταρχήν την τεράστια σύγχυση που δημιουργήθηκε από τον ίδιο τον προσφεύγοντα σε ό,τι αφορά την διεύθυνσή του. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την επίδικη διαδικασία, ο προσφεύγων ανέφερε μονίμως ότι είχε την κατοικία του στην οδό *del Vorc*, η οποία είναι ανύπαρκτη στο Παρίσι. Στην εσφαλμένη αυτή πληροφορία οφείλεται η κατάσταση για την οποία παραπονείται ο προσφεύγων, ήτοι η αδυναμία της αντιδίκου του και των δικαστικών αρχών να του κοινοποιήσουν την αίτηση αναίρεσης που ασκήθηκε από την τράπεζα. Λαμβανομένης υπόψη της συχνότητας με την οποία ο προσφεύγων ανέφερε αυτήν την εσφαλμένη διεύθυνση και ειδικότερα του γεγονότος ότι, ακόμη και κατά την κατάθεση της μήνυσής του το 2002, αυτός δήλωσε επισήμως ότι είχε την κατοικία του στην οδό *del Vorc*, το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να αποκλείσει την πιθανότητα του λάθους που διαπράχθηκε από παραδρομή εκ μέρους του προσφεύγοντος, όπως για παράδειγμα από λανθασμένη μεταγραφή της οδού 'rue de l'Ourcq', η οποία βρίσκεται στο 19^ο διαμέρισμα του Παρισιού και αναφέρεται στο έντυπο της προσφυγής ως η διεύθυνση του προσφεύγοντος.

Ακόμη πιο σοβαρό στα μάτια του Δικαστηρίου είναι το γεγονός ότι, στην προσφυγή του ενώπιόν του, ο προσφεύγων διήλθε σιγή την κατάσταση αυτή και επιχείρησε, σε ένα πρώτο στάδιο, να επιρρίψει την ευθύνη στις κρατικές αρχές, αγανακτώντας για το γεγονός ότι ο Άρειος Πάγος αποδέχθηκε ότι η διεύθυνσή του ήταν άγνωστη. Με τον τρόπο αυτό παραπλάνησε το Δικαστήριο, το οποίο, μη έχοντας καταρχήν

κανένα λόγο να αμφιβάλει για το ότι η αναφερόμενη από τον προσφεύγοντα διεύθυνση δεν υφίστατο, αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση για να της θέσει ειδικότερα την ερώτηση αν ο Άρειος Πάγος είχε τηρήσει εν προκειμένω την αρχή της ισότητας των όπλων μεταξύ των διαδίκων. Όταν, στη συνέχεια, εμφανίστηκε η αλήθεια των πραγμάτων, ο προσφεύγων δεν έδωσε καμία εξήγηση γι' αυτήν την λανθασμένη διεύθυνση. Περιορίστηκε στο να επιμείνει πάνω στο σφάλμα που διαπράχθηκε κατά την απόπειρα κοινοποίησης της αίτησης αναίρεσης, ήτοι πάνω στο λάθος ως προς το διαμέρισμα (10^ο αντί για 19^ο), κάτι που ούτως ή άλλως δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει από μόνο του το γεγονός ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε να βρεθεί, αφού η ίδια η διεύθυνση ήταν ανύπαρκτη. Επιπλέον, στις προτάσεις του της 11 Φεβρουαρίου 2003 ενώπιον του Εφετείου, ο προσφεύγων είχε αναφέρει επίσης ότι η οδός *del Vore* βρισκόταν δήθεν στο 10^ο διαμέρισμα του Παρισιού.

Συμπερασματικά, αν και δεν είναι της αρμοδιότητός του να εικάσει τους λόγους για τους οποίους ο προσφεύγων επέμεινε επί πολλά χρόνια να αναφέρει ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων μία διεύθυνση που δεν υπήρχε, το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει ότι αυτός στήριξε ολόκληρη την προσφυγή του, καθώς και την σχετική επιχειρηματολογία του πάνω σε ψευδή περιστατικά. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, η συμπεριφορά αυτή συνιστά κατάχρηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής με την έννοια του άρθρου 35 § 3.

Έπεται ότι η προσφυγή είναι καταχρηστική και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

(υπογραφή)

(υπογραφή)

Søren NIELSEN
Γραμματέας

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 26 Μαΐου 2005

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροτσόπουλος